

Tussen de lijnen van Eliza Pepermans

'Tekenen is in principe onveranderd sinds de prehistorie. Het verbindt de mens met de wereld en komt door magie tot leven..' Keith Haring

'Het gaat niet over de kreeften', wijst Eliza Pepermans naar een tafereel dat badend in gedempte kleuren met dikke lijnen twee uit de kluiten gewassen exemplaren van deze surrealistische mascotte serveert (*Dinner is served*, 2021). Voor Pepermans zijn het niet de extravagantie, sensuele toespeling of astrologische allusie van het gepantserde dier met scherpe scharen die het bord vullen, maar wel een diepe fascinatie voor vorm. Gulzig herkauwt ze de overvloed aan randen, vlakken, grenzen en lijnen waar we onafgebroken op botsen. Met kinderlijke fantasie groet Eliza 's morgens de dingen in haar onuitputtelijke poging tot ruimtelijke ordening. Ogenschijnlijk onbevangen laat ze haar verbeelding los op de immer evoluerende geometrie van het dagelijks leven. Maar de kunstenaars Giorgio Morandi en Salvador Dali schuiven wel mee aan tafel. En dat zijn nog maar de eerste gasten van deze gulle braspertij.

Het mag niet verbazen dat achter de olie op doek een begenadigd tekenaar schuilt. Papier en potlood, stift, houtskool of een ander betaalbaar en snel te grijpen materiaal, dagen de kunstenaar al eeuwen uit tot vrijheid en experiment. Tekenen, en zeker schetsen, stelt vragen. Het is nieuwsgierig en speels. Het is een intieme beweging die direct bevoelt en beleeft. Paul Klee beschreef een tekening als 'eenvoudigweg een lijn op wandel'. Pepermans bewandelt dagelijks lijnen. Soms zijn het de dikke contouren van een kleurplaat, dan weer arceren ze flinterdun. Soms neemt de lijn een onzichtbaar pad en worden tegels vlakken gevoegd met lege ruimte. De lijnen kunnen stralen, dammen en verstrengelen tot franjes. Ze vergroten, zetten aan en vervagen. Ze krommen tot het perspectief gevaarlijk gaat balanceren. Ze dansen en snijden in hun verbeeldende streven om de dingen te omarmen tot een geheel. Zowel in tekening als schilderij onderstrepen ze dat schetsen voor Pepermans de fundamentele manier is om te verbinden met de wereld om haar heen. Met een achtergrond in illustratie fungeert tekenen als haar eerste grote liefde die nooit helemaal vergeten kan worden. Klee benadrukt dat een tekening niet reproduceert wat we zien maar ons vooral verplicht om te kijken. De tekenaar is de ultieme observator. Volgens Matt Groening, de vader van *The Simpsons*, ontstaat de passie ergens achteraan in de klas wanneer er verveeld een afbeelding van de leraar in de marge van een boek wordt geboren. Tekenen is een spontane expressie die doet ontdekken wat je echt wil zeggen. Edgard Degas vergelijkt het met een soort handschrift dat meer nog dan schilderen de ware persoonlijkheid van de kunstenaar onthult.

Het handschrift van Pepermans heeft onmiskenbaar een authentieke grafische kracht. Verrassend is dat ze zich via haar doorgedreven vormelijk en technisch onderzoek, al dat tasten en kantelen, ontpopt tot een ware grafoloog. Een waaier aan kennis van kunstenaarshandschriften ontvouwt zich in haar lijnenspel. Het kleurenpalet: felgeel als bij Vincent Van Gogh of verzadigd grijs als bij Morandi; het tafelkleed van David Hockney, de fruitschaal van Paul Cézanne en de beweging van de dansers van Henri Matisse; het zijn slechts de meest voor de hand liggende voorbeelden van de lawine aan associaties die verschijnt. De stillezens ontvouwen zich als archeologische opgravingen van de kunstgeschiedenis. De keuze voor dat klassieke genre is naïef noch vrijblijvend. De vrolijke gedekte tafels en bloemenvazen tonen als in een typisch pronkstuk de gasten die op bezoek kwamen. Hun vingerafdrukken nestelen zich in vorm, techniek, perspectief en kleur. In het plezier vergeten ze speelkaarten, verfborstels, wandklokken, olielampen, schedels en paletten. Lang vervlogen objecten die onvermijdelijk zinnebeelden oproepen. Hun vergeten symboliek wordt door Pepermans niet gereanimeerd. Ze gebruikt de verloren voorwerpen om connectie te maken met artistieke vragen die zij ook heeft en waar deze voorgangers op hun manier al antwoorden op formuleerden. De romantiek, en een zekere humor, ontstaan door de afstand van de objecten, die we als vergane prototypes nostalgisch blijven begrijpen. De sculpturale details van hoofd of voet roepen de rijke hellenistische traditie op maar evengoed de geabstraheerde vrouwen van Amadeo Modigliani of Constantin Brancusi. De hedendaagse blik op de tijd dat een vrouw in de kunstwereld vooral als muze werd geëerd is een perfecte illustratie van hoe Pepermans verleden en heden laat samenvloeien tot een meta conceptueel verhaal.

Zo kunnen de kunstwerken gelezen worden als een ondeugend antwoord op wat Philip Guston verzuchtte toen die steeds meer omringd werd door abstractie: 'Ik begrijp niet waarom we het verlies van geloof in het vertrouwde beeld en symbool zouden moeten vieren als een bevrijding. Het is een verlies waar we onder lijden, en deze pathos raakt de moderne schilderkunst recht in het hart'. Pepermans promenade met de lijn toont een diep respect voor beeldtraditie. Vrijpostig schetsen haar herkenbare vormen de confrontatie dat beelden niet enkel dienen om te consumeren en te verkopen maar zich krachtig kunnen lieren met ons denkvermogen en onze menselijkheid. Terwijl ze koestert dat lijnen niet bedoeld zijn om te volgen maar om te hertekenen en erbuiten te kleuren. Want uiteindelijk zijn het toch haar eigen lijnen, en

doet ze ermee wat ze wil. Zonder haar gasten te bruuskeren. Because you're mine, I walk the line.

Femke Vandenbosch, September 2024